

Stenungsunds
kommun

Riktlinjer för skolplacering i Stenungsunds kommun

Förskoleklass, grundskola och grundsärskola

Typ av dokument Riktlinjer	Beslutat av Kommunstyrelse	Beslutsdatum 2020-05-25 § 192	Diarienummer 2020/262
Dokumentägare Sektor utbildning	Giltighetstid Tills vidare	Framtagen av Verksamhetschef grundskola	Reviderad KS 2021-11-29 § 319 dnr 2021/292 KS 2022-09-19 § 251 dnr 2022/502

Innehåll

Inledning	3
Fritt skolval – grundläggande princip för skolplacering	3
Vad är fritt skolval?.....	3
Urvalskriterier om fler elever söker än det finns platser.....	3
Särskilda skäl.....	3
Relativa närhetsprincipen	4
Absolut avstånd	4
Syskonförtur.....	4
Lottning	4
Så går skolplaceringen till	4
Önska skola.....	4
Ansökan om skolplacering.....	5
Beslut om skolplacering	5
Skolskjuts.....	6
Tidigare eller senare skolstart	6
Undantag från önskemål om skolplacering.....	6
Grundsärskolan	6
Andra bestämmelser.....	6
Fristående skolor.....	6
Skolor i annan kommun	7
Överklagande av beslut om skolplacering	7
Lagstiftning.....	8
Skollagen (2010:800)	8
7 kap. Skolplikt och rätt till utbildning	8
9 kap. Förskoleklassen.....	8
10 kap. Grundskolan.....	9
11 kap. Grundsärskolan	10
Föräldrabalk (1949:381).....	11
6 kap. Om vårdnad, boende och umgänge.....	11

Inledning

Alla barn från sex till sexton år har skolplikt. Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. De obligatoriska skolformerna är förskoleklass, grundskola och grundsärskola.

En grundläggande princip för skolplacering är det fria skolvalet som innebär att vårdnadshavare har rätt att önska skolenhet för sitt barn i hela kommunen. Hur många elever som får plats vid varje skolenhet bestäms av kommunen.

I detta dokument redovisas riktlinjer som reglerar grundläggande principer för skolplacering. Bilagt finns de lagrum som ligger till grund för detta dokument.

Fritt skolval – grundläggande princip för skolplacering

Vad är fritt skolval?

Enligt skollagen ska en elev placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.

Kommunen får frånga vårdnadshavares önskemål om:

- önskad placering medför att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts,
- den önskade placeringen medför att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.
- det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. (Gäller endast grundskolan och grundsärskolan).

Urvalskriterier om fler elever söker än det finns platser

Stenungsunds kommun avgör hur många elever som får plats på varje skolenhet. När det är fler elever som vill gå på en skola än det finns platser gäller följande urvalskriterier:

1. Särskilda skäl
2. Relativ närhet
3. Absolut avstånd
4. Syskonförtur
5. Lottning

Vid skolval till årskurs 4 har alla elever i Ucklumskolans årskurs 3 rätt till placering på Spekerödskolan. (Enligt beslut i kommunstyrelsen 2021-11-29 § 319)

Särskilda skäl

Om en elev har omfattande särskilda skäl som styrks med en utredning av rektor och/eller elevhälsoteam kan skolplacering påverkas. Utredningen kan visa att skolgången inte kan fullgöras på ett likvärdigt sätt på en skolenhet, på grund av exempelvis behov av omfattande anpassningar.

Utredningen kan också visa att elevens möjlighet till likvärdig skolgång skulle påverkas negativt av en skolplacering.

Ansökan om förtur på grund av särskilda skäl ska tillsammans med dokumentation och intyg lämnas innan önskemål om skola görs.

Vid skolbyten som sker efter den 15 december beslutar rektor, central elevhälsa och verksamhetschef om särskilda skäl påverkar placeringen.

Relativa närhetsprincipen

Den relativa närhetsprincipen innebär att varje elevs avstånd till sökt skola och andra närliggande skolor vägs i relation till andra elevers motsvarande avstånd. Det innebär inte att elever som bor närmast en viss skola enbart av det skälet ges företräde framför andra sökande i kommunen. Istället gäller, enligt rättspraxis, relativ närhet, det vill säga alla elevers rätt till en skola nära hemmet.

För att fastställa den relativa närheten mäts avståndet mellan elevs folkbokföringsadress och den ansökta skolan och mellan folkbokföringsadress och närmaste alternativa skola. Resultatet av mätningen, den relativa närheten, innebär att om flera vårdnadshavare sökt samma skola, och bara en elev kan erbjudas plats, så har elev med längst skolväg till övriga skolor företräde.

Med skolväg avses kortaste färdvägen längs vägnätet mellan elevens folkbokföringsadress och skolans huvudentré. Färdvägen kan vara gång-, cykel-, och bilväg.

Absolut avstånd

Absolut avstånd innebär att den elev som har kortast skolväg till skolan får förtur. Med skolväg avses kortaste färdvägen längs vägnätet mellan elevens folkbokföringsadress och skolans huvudentré. Färdvägen kan vara gång-, cykel-, och bilväg. Principen om absolut avstånd tillämpas bara då två eller flera elever har samma relativa närhetsvärde.

Syskonförtur

Syskonförtur kan tillämpas i de fall det inte påverkar annan vårdnadshavares önskemål och närhetsprincipen.

Syskonförtur innebär att elever från förskoleklass till och med årskurs 6, som har ett äldre syskon (t.o.m. årskurs sex) som går på skolenhet kan få plats på samma skolenhet om det finns plats.

Lottning

Skulle flera elever hamna på exakt samma resultat vad gäller principerna ovan tillämpas lottning.

Så går skolplaceringen till

Önska skola

Vårdnadshavare till elever som är folkbokförda i Stenungsunds kommun har rätt att önska skola:

- när eleven ska börja förskoleklass,

- vid byte av skolenhet exempelvis till årskurs 4 och 7,
- vid önskemål om skolbyte, och
- vid inflyttning till kommunen.

Barn folkbokförda i Stenungsunds kommun har företräde framför barn folkbokförda i annan kommun som önskar skola i Stenungsunds kommun.

Barn som stadigvarande vistas i kommunen på grund av särskilda omständigheter som exempelvis vid familjehemsplacering eller som ensamkommande, likställs med folkbokförda i kommunen.

Det är viktigt att folkbokföringsadressen är korrekt eftersom den utgör grunden för mätningen av relativ närhet.

Vårdnadshavare till barn med skyddad identitet kan inte önska skola på sedvanligt sätt. Kontakt tas i stället med kommunen.

Ansökan om skolplacering

Önskemål om skola i Stenungsund görs vanligen mellan 15 november och 15 december. Övrig tid sker önskemål vid behov.

Ansökan görs av vårdnadshavare, företrädesvis via e-tjänst¹, men kan också ske via blankett som finns på kommunens hemsida. Vid gemensam vårdnad för barn ska ansökan signeras av båda vårdnadshavarna.

Om vårdnadshavare avstår från att lämna önskemål skolplaceras eleven ändå. Det gäller också om önskemålet av någon anledning inte är giltigt, till exempel om det finns två vårdnadshavare och en inte har signerat ansökan. Om vårdnadshavare trots påminnelser inte lämnar ett aktivt och giltigt önskemål placeras eleven utifrån folkbokföring och relativ närhet, i mån av plats i förhållande till de elever vars vårdnadshavare lämnat ett önskemål.

Beslut om skolplacering

Beslut om skolplacering inför kommande läsår sker under vårterminen och beslutet fattas i enlighet med kommunstyrelsens delegationsordning. Detta gäller även beslut om skolplacering för elev folkbokförd i annan kommun.

Information om skolplacering vid annan skolenhet än den vårdnadshavaren önskat meddelas skriftligen.

Beslut om skolplacering vid önskemål om byte av skola efter det att läsåret påbörjats fattas i enlighet med kommunstyrelsens delegationsordning. Det gäller även beslut om skolplacering för elev som flyttar till kommunen.

---

¹ <https://www.stenungsund.se/skolval>

Skolskjuts

Ansökan om skolskjuts görs separat. Det är vårdnadshavares ansvar att hos kommunen undersöka vad deras eventuella skolplacering kan få för effekter på rätten till skolskjuts. Ett skolbyte kan innebära att elev förlorar rätten till skolskjuts. Mer information om skolskjuts finns på kommunens hemsida.

Tidigare eller senare skolstart

Skolplikten börjar höstterminen det år då barnet fyller sex år. Önskemål till förskoleklass görs normalt det kalenderår barnet fyller sex år.

Det kalenderår ett barn fyller 5 år kan vårdnadshavare ansöka om att börja förskoleklass. Ansökan godkänns i mån av plats.

Det kalenderår ett barn fyller 6 år kan vårdnadshavare ansöka om att börja grundskola utan att först ha gått i förskoleklass om barnet bedöms ha förutsättningar för det.

Skolplikten kan skjutas upp ett år om barnets vårdnadshavare begär det och det finns särskilda skäl. För ett barn som fått skolplikten uppskjuten börjar skolplikten istället höstterminen det år då barnet fyller sju år. Det är barnets hemkommun som beslutar om skolplikten ska skjutas upp för ett barn. Om skolplikten skjuts upp ska kommunen erbjuda barnet att gå i förskola istället.

Undantag från önskemål om skolplacering

Grundsärskolan

För barn som ska skolplaceras i grundsärskolan finns ett särskilt antagningsförfarande.² För individintegrerade³ elever i grundsärskolan lämnas önskemål om skola enligt riktlinjer för skolplacering ovan.

Andra bestämmelser

Fristående skolor

Stenungsunds kommun handlägger eller förmedlar inte ansökningar till fristående skolor.

Vårdnadshavare som vill placera sitt barn på en fristående skola vänder sig direkt till den skola där plats önskas.

När plats på fristående skola erhållits informerar vårdnadshavaren kommunen. Informationen sker på därför avsedd blankett som finns på kommunens hemsida.

---

² <https://www.stenungsund.se/grundsarskola>

³ Elever som går i vanlig klass men läser grundsärskolans läroplan.

Skolor i annan kommun

Vårdnadshavare som vill placera sitt barn på en skola i en annan kommun vänder sig direkt till den kommun där plats önskas. När plats erhållits informerar vårdnadshavaren Stenungsunds kommun. Informationen sker på därför avsedd blanketts som finns på kommunens hemsida.

Om särskilda skäl föreligger har elev med hänsyn till sina personliga förhållanden rätt att bli mottagen i en annan kommuns skola. Den mottagande kommunen avgör om särskilda skäl föreligger efter att ha inhämtat yttrande från elevens hemkommun. Om en elev har tagits emot i en annan kommuns skola har eleven rätt att gå kvar i den skolan hela läsåret även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret. Om bara en årskurs återstår av skolgång har eleven rätt att gå kvar det sista läsåret.

Överklagande av beslut om skolplacering

Vårdnadshavare som är missnöjda med ett skolplaceringsbeslut kan överklaga beslutet. Beslutets art avgör formerna för överklagandet:

- Beslut om skolplacering enligt den relativa närhetsprincipen kan bara överklagas med laglighetsprövning enligt kommunallagen. Vid laglighetsprövning prövas beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt. Det betyder att domstolen inte kan fatta nytt beslut i frågan utan endast upphäva beslutet. Information om överklagande genom laglighetsprövning finns på kommunens hemsida.
- Beslut som innebär att kommunen frångår vårdnadshavares önskemål på grund av att den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen eller på grund av att det bedömts som nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Vid denna typ av beslut är kommunen skyldig att skicka med anvisningar om hur beslutet kan överklagas.

Bilaga 1

Lagstiftning

Skollagen (2010:800)

7 kap. Skolplikt och rätt till utbildning

När skolplikten inträder

10 § Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år.

Om det finns särskilda skäl får barnet börja fullgöra sin skolplikt först höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år.

Frågan om uppskjuten skolplikt prövas av hemkommunen efter begäran av barnets vårdnadshavare.

Tidigare skolstart

11 § Ett barn får tas emot i förskoleklassen redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år.

9 kap. Förskoleklassen

Mottagande i en annan kommun

13 § Ett barn har rätt att bli mottaget i förskoleklass med offentlig huvudman i en annan kommun än den som ska svara för barnets utbildning, om barnet med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens förskoleklass. Innan kommunen fattar beslut om att för visst läsår ta emot ett sådant barn, ska den inhämta yttrande från barnets hemkommun.

Efter önskemål av barnets vårdnadshavare får en kommun även i annat fall i sin förskoleklass ta emot ett barn från en annan kommun.

14 § En elev som har tagits emot i en kommuns förskoleklass ett visst läsår har rätt att gå kvar hela läsåret, även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret.

Placering vid en skolenhet

15 § En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

10 kap. Grundskolan

Mottagande i en annan kommun

25 § En elev har rätt att bli mottagen i en grundskola som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens grundskola. Innan kommunen fattar beslut om att för ett visst läsår ta emot en sådan elev ska den inhämta yttrande från elevens hemkommun.

En elev som vistas i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en grundskola i den kommun där eleven vistas.

Kommunens organisation av sin grundskola

29 § Varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin grundskola beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.

Varje kommun ska organisera sin grundskola så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

Avsteg härifrån får dock göras om förhållandena är så speciella att det framstår som orimligt att kommunen måste anordna skolgång på sådant sätt att eleven kan bo kvar i hemmet under skolgången. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid elevens ålder.

En elev i grundskola med offentlig huvudman som till följd av sin skolgång måste bo utanför det egna hemmet har rätt till tillfredsställande förhållanden. Hemkommunen ska svara för detta utan extra kostnader för eleven. Hemkommunens skyldighet omfattar dock inte elever som med stöd av 25-27 §§ går i en annan kommuns grundskola eller elever som väljer att gå i en annan skolenhet i hemkommunen än den där de annars skulle ha placerats.

Placering vid en skolenhet

30 § En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin grundskola.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om

1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Beslut enligt andra stycket 2 gäller omedelbart, om inte annat beslutas.

11 kap. Grundsärskolan

Mottagande i en annan kommun

25 § En elev har rätt att bli mottagen i en grundsärskola som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens grundsärskola. Innan kommunen fattar beslut om att för ett visst läsår ta emot en sådan elev, ska den inhämta yttrande från elevens hemkommun.

En elev som vistas i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en grundsärskola i den kommun där eleven vistas.

Kommunens organisation av sin grundsärskola

28 § Varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin grundsärskola beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.

Varje kommun ska så långt det är möjligt organisera sin grundsärskola så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

I lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade finns det föreskrifter om stöd och service i form av boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet.

Placering vid en skolenhet

29 § En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin grundsärskola.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om

1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Beslut enligt andra stycket 2 gäller omedelbart, om inte annat beslutas.

Föräldrabalk (1949:381)

6 kap. Om vårdnad, boende och umgänge

Vårdnadens utövande

11 § Vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter. Vårdnadshavaren skall därvid i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta allt större hänsyn till barnets synpunkter och önskemål. Lag (1983:47).

12 § Barnet ingår självt avtal om anställning eller annat arbete, men endast om vårdnadshavaren samtycker till avtalet. Barnet får självt säga upp avtalet och, om barnet har fyllt sexton år, utan nytt samtycke avtala om annat arbete av liknande art.

Barnet eller vårdnadshavaren får säga upp avtalet med omedelbar verkan, om det behövs med hänsyn till barnets hälsa, utveckling eller skolgång. Har vårdnadshavaren sagt upp avtalet av detta skäl, får barnet inte därefter träffa nytt avtal utan vårdnadshavarens samtycke.

Om verkan av att barnet ensamt har träffat avtal om arbete utan att ha rätt till det finns bestämmelser i [9 kap. 6](#) och [7 §§](#). Lag (1983:47).

13 § Står barnet under vårdnad av två vårdnadshavare, skall vad som sägs i 11§ eller 12§ gälla dem tillsammans.

Är en av vårdnadshavarna till följd av frånvaro, sjukdom eller annan orsak förhindrad att ta del i sådana beslut rörande vårdnaden som inte utan olägenhet kan uppskjutas, bestämmer den andre ensam. Denne får dock inte ensam fatta beslut av ingripande betydelse för barnets framtid, om inte barnets bästa uppenbarligen kräver det.

I [8 a §](#) finns bestämmelser om ändring i vårdnaden när den ena föräldern är varaktigt förhindrad att utöva vårdnaden. Lag (2005:430).